

Vedtaksdato

11.12.2025

Vår referanse

2025/201

Saksbehandler

Helene Nødset Lang

VEDTAK NR. 133/25 I TVISTELØSNINGSNEMNDA

Sakens tema

Twist om rett til omsorgspermisjon etter arbeidsmiljøloven § 12-3

Arbeidstaker

A

Arbeidsgiver

B kommune

Vedtak

A har ikke rett til å forskyve omsorgspermisjonen etter arbeidsmiljøloven § 12-3 første ledd.

Nemndas sammensetning

Steffen Rogstad, nestleder

Silje Hassellund Solberg, LO, fast medlem arbeidstakersiden

Andreas Dag Nilsen, KS, fast medlem arbeidsgiversiden

Sakens bakgrunn

A er ansatt i full stilling som lektor med tilleggsutdanning i B kommune, med tjenestested p.t ved C skole.

A opplyser at hun varslet arbeidsgiver muntlig om at hun ønsket å ta omsorgspermisjon etter arbeidsmiljøloven § 12-3 når hennes søster skulle føde etter assistert befruktning.

Arbeidsgiver hevder de har hatt dialog med A rundt ønsket om å bistå søsteren både under befruktning, graviditet og fødsel. Arbeidsgiver har innvilget syv dager lønnet permisjon i denne forbindelse. Den 19.10.2025 kl. 20:18 meldte A på chat i Teams at hun hadde søkt om omsorgspermisjon.

A opplyser at hun søkte om permisjon 19.10.2025, to dager etter fødselen. Søsteren ble alvorlig syk i forbindelse med fødselen og var innlagt på sykehus. A ønsket derfor å utsette permisjonen fram til søsteren og barnet ble utskrevet fra sykehuset fordi det er da de vil ha behov for assistanse.

Arbeidsgiver besvarte henvendelsen 20.10.2025 på Teams og gjennom telefonsamtale.

Arbeidsgiver opplyser at A 21.10.2025 informerte om at søsteren ikke er hjemme fra sykehuset og at hun ønsker å utsette omsorgspermisjonen.

Arbeidsgiver opplyser at A ble sykemeldt 22.10.2025.

A sendte saken til nemnda 22.10.2025.

Sakens dokumenter

Begge parter har fått mulighet til å komme med utfyllende merknader.

A har sendt følgende til nemnda:

- brev av 22.10.2025
- brev av 27.10.2025
- brev av 30.10.2025
- brev av 12.11.2025

B kommune har sendt følgende til nemnda:

- brev av 11.11.2025

Arbeidsgivers syn på saken

B kommune bestrider ikke arbeidstakers rett til å overta omsorgspermisjonen. Arbeidstaker har imidlertid ikke rett til å bestemme når permisjonen skal gjennomføres. Permisjonen skal gjennomføres i perioden to uker før fødsel til to uker etter at mor har kommet hjem fra sykehus.

Arbeidsgiver hevder at A ikke har søkt om å overta omsorgspermisjonen. Så lenge arbeidstaker ikke har søkt skriftlig og arbeidsgiver ikke har avslått kravet, har ikke nemnda grunnlag for å behandle saken.

Arbeidstakers syn på saken

A hevder det ble gjort muntlig avtale om omsorgspermisjon før fødselen, og at det først var mulig å søke formelt etter fødselen. Hun hevder å ha søkt i systemet for søknader 19.10.2025, to dager etter fødselen.

A meldte følgende på Teams: «En del komplikasjoner hos både mor og barn. Mulig jeg søker for begge ukene tenker det er avhengig av hva behovet blir. Må du vite det nå?»

A ønsket å avvente om og når permisjonen skal tas ut da det er vanskelig å forutse når søsteren og barnet skrives ut fra sykehuset. I tillegg er det sannsynlig at søsteren trenger mye assistanse den første tiden etterpå. Dette informerte hun om i telefonsamtale, der arbeidsgiver gjentok at permisjonen ikke er noe man har rett til, men er noe arbeidsgiver kan innvilge hvis de ønsker, og at en slik permisjon i så fall er ulønnet.

A hevder at det er vanlig på arbeidsplassen å løse slike tilfeller gjennom dialog og fortløpende muntlige avtaler. Arbeidsgiver har ikke overholdt sin informasjonsplikt dersom det er et krav om skriftlig søknad. Manglende informasjon og behovet for forskjøvet permisjon er årsaken til at hun ikke sendte formell skriftlig søknad innledningsvis.

Lovgrunnlag og hva partene er uenige om

Twisteløsningsnemnda kan etter arbeidsmiljøloven § 17-2 avgjøre tvister som nevnt i arbeidsmiljøloven § 12-3 første ledd:

I forbindelse med fødselen har faren rett til to ukers permisjon for å bistå moren. Hvis foreldrene ikke bor sammen, kan retten til permisjon utøves av en annen som bistår moren.

I denne saken er partene uenige om omsorgspermisjonen kan forskyves på grunn av mors innleggelse på sykehus etter fødsel.

Nemndas begrunnelse

Nemnda har enstemmig kommet til at omsorgspermisjon ikke kan forskyves på grunn av mors innleggelse på sykehus etter fødsel.

Nemnda bemerker at arbeidsgiver er enig i at A har rett til omsorgspermisjon etter § 12-3 i forbindelse med søsterens fødsel.

Formålet med omsorgspermisjon er at far, eller den som bistår mor, trer til for å dra omsorg for familien under de spesielle forhold som oppstår ved en fødsel. Det er et vilkår at tiden benyttes til omsorg for familie og hjem. Behovet for permisjon er størst mens moren er innlagt på fødselsklinikken og i den første tiden etter at hun og barnet er kommet hjem. Utgangspunktet er derfor at permisjonen skal tas innenfor rammen av to uker før og to uker etter fødselen. Dette står i forarbeidene til arbeidsmiljøloven § 12-3 (NOU 2004:5 s. 481).

Å forskyve omsorgspermisjonen til flere uker etter fødselen omfattes i utgangspunktet ikke av bestemmelsen. Ordlyden i bestemmelsen, «i forbindelse med fødselen», utelukker imidlertid ikke at det kan være muligheter for en viss forskyvning av permisjonen.

I lovkommentar av Jan Fougner mfl., «Arbeidsmiljøloven» står det:

Med den vekt som legges på behovet, må faren likevel ha rett til en viss forskyvning hvis dette er velbegrunnet. Dersom behovet for forskyvning skyldes forhold på virksomhetens side, vil man kunne avtale et annet tidspunkt for å ta permisjonen. Dersom fødselen skjer i forbindelse med ferie eller helligdager, får faren ikke overført permisjonen til et senere tidspunkt.

Nemnda bemerker at en forskyvning av permisjonen må være velbegrunnet og kun kan skje unntaksvis, da den klare hovedregelen er at den må tas ut i perioden to uker før og etter fødselen. Ønsket om forskyvning i denne saken er begrunnet i mors sykdom og innleggelse på sykehus.

Twisteløsningsnemnda har lagt vekt på at permisjonen skal tas «i forbindelse med fødselen». I lovens forarbeider er det lagt til grunn at dette normalt er 14 dager før eller etter fødselen. I nemndas praksis er det lagt til grunn at det ikke kan utelukkes at det unntaksvis kan tillates en viss forskyvning hvis særlige grunner tilsier det. Dette må i så fall være begrunnet i mors omsorgsbehov i forbindelse med fødselen. I denne saken har nemnda kommet til at det på grunn av den tiden som har gått, ikke er omsorgsbehov i forbindelse med fødselen, men omsorgsbehov på grunn av sykdom som er begrunnelsen.

Twisteløsningsnemnda

Steffen Rogstad
Nestleder

11.12.2025